

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izloži vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s poštnim nakladnim na dom na cesti leto 4 K, po letu 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina na Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam posil, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katal. Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vta. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, iskanja in reklamacije. — Na iskanje se plačuje od enostopne polivrate za enkrat 15 vta, za dvakrat 25 vta, za trikrat 35 vta. Za večkratne eglice primeren popust. Iskanja se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zapre reklamacije so poštno preste.

Nič pravic — več davkov

Občni zbor Slovenske Kmečke Zveze v Celju.

Mlada, čila in zmagujoča stranka smo. Kakor rastejo in napredujejo naše vrste, tako raste in se izpopolnjuje naša moč. Hud boj je bila zadnja leta Kmečka Zveza s svojimi političnimi nasprotniki v naši ožji domovini, z liberalci in drugimi zatiralci katoliškega in slovenskega imena. Zmagujoča zastava je sedaj vsepovsodi razvita na naših okopih. Naši domači nasprotniki so poraženi, plašno beže iz svoje razpadajoče stranke. Mi pa stojimo čili in krepki, pripravljeni na nove boje, nove zmage.

Tako je bilo razpoloženje na občnem zboru naše edine upoštevane organizacije štajerskih Slovencev, Slovenske Kmečke Zveze, v nedeljo, dne 3. maja v Celju. Na občni zbor so došli najodličnejši zaupniki in možje iz vseh okrajev Spodnje Štajerske. Posebno mnogo pa je došlo vrlih mož, mladeničev iz Savinjske doline. Na shodu smo videli veliko število naših županov, razumnistvo, ženstvo in tudi naši vrli delavci in obrtniki so bili v častnem številu navzoči. Izmed poslancev so došli: dr. Benkovič, Brenčič, dr. Korošec, Novak, Pišek, Ozmea, Terglav, dr. Verstovšek in Vrečko. Ob 1. uri je bila obširna dvorana „Pri Belam volu“ in velik vrt, poln občinstva.

Ker je bil predsednik K. Z., poslanec Roškar, zadržan, je otvoril in spretno vodil zborovanje podpredsednik, župan in deželni poslanec Terglav. Ko je v pozdravnem govoru imenoval dr. Brejca, voditelja koroških Slovencev, je po dvorani zadonelo iz stoterih in stoterih grl: Živio dr. Brejce, živeli koroški bratje!

Nič pravic!

Veselo in burno pozdravljen je nato nastopil prvi in glavni govornik dr. Janko Brejce. Dr. Brejce je znan kot eden najboljših govornikov na Slovenskem. Njegove besede so krepke, navdušene in izražene z nekim posebnim čutom odločnosti. Vidi se, da mu srce kipi navdušenja in narekuje jeziku, da izraža z lepo donečim glasom to, kar čuti. Dr. Brejce zna srca poslušalcev takoj prikleniti na-se. To se je videlo na tem veličastnem zborovanju. Stavke za stavkom je bil dr. Brejčev govor prekinjen z viharinimi „Živio!“-klici, odobravanjem in ploskanjem. Ko je govornik našteval gorostasne krivice, ki se gode posebno našim koroškim bratom od strani nemških okrutnežev, so se ponavljali viharni klici ogorčenja proti našim tlačiteljem. Kmečke pesti so se vzdigovale, ko je govornik povdarjal, da smo Slovenci, posebno na Koroškem „narod brez pravic“. Nemci na Koroškem (po besedo Nemci mislimo nemške nacionalce, nemške liberalce in nemškutarje) so najbolj strupeni nasprotniki Slovanov, kar jih je sploh pod solncem. Značaj koroških narodnih nasprotnikov obstoji v glavnem v sledečih lastnostih: blazna domišljavost, uprav nemškonacionalna oholost in zagrizenost, hudobnost, zavist in hinavščina. Slovenci smo brez pravic v šoli, pred sodiščem, na davkariji, na železnici, v deželnem zboru in odboru, mi smemo plačevati samo krvni in denarni davek. Ti Nemci nas smatrajo za garjave, gobave.

Kdor se pritožuje, tega proglasijo Nemci za hujšaka, da, celo za veleizdajalca. Koroška je polna takih okrutnežev, ki poznajo samo Bismarkovo načelo: moč in silo. Dosedaj so koroške Slovence zamolčevali, „ni jih“, so pravili širnemu svetu. A to ni dolgo držalo. Ko je naš poslanec Grafenauer v državnem zboru opisal krivice, ki se nam gode, so Nemci rekli, to je sama šala, pravljica, basni. Ko smo svetu v posebni knjigi povedali, da je Koroška upravi turški vilajet,

so se nas ustrašili in so sklicali v slovensko Sinčo vas shod nemškutarjev in Nemcev ter so tam sklenili v imenu Slovencev, da ni treba sprave z Nemci, ker se itak Slovenci in Nemci dobro razumejo. To delajo Nemci nalašč, da bi si svet mislil: Glej, glej, kako se koroškim Slovincem dobro godi. — Nemci so se na tem shodu igrali Slovence in so za ta teater poklicali znanega uradnika ptujskega „Štajerca“, Liphartha, na pomoč. Na shodu so sklenili, da naj velja: „Koroška Korošcem!“ Dobro, pravimo mi! Potem pa nam dajte na Koroško vse tiste naše rojake sodnike, uradnike in učitelje, ki so radi slovenstva v pregnanstvu izven Koroške. Izženite s Koroškega vse one nemške hujšaka, ki so privandrali od vseh štirih vetrov in nam sedaj komandirajo. Nemškonacionalnemu uradništvu, ki vodi na Koroškem političen boj, naj stopi vladna osterja na prste, pa se bojo stvari obrnile na bolje. Vlada bi lahko, ako bi hotela, naročila uradnikom, naj ne delajo nesmiselnih in neavstrijske politike, a vlada tega noče. Zatorej proč s sedanjo vlado, ako noče dati Slovincem, kar nam gre po božjih in cesarskih postavah. Pomagajmo si sami! Ne dajmo se teptati od narodnih sovragov! Porabimo moč, kjer jo imamo, v vsaki občini, na vsakem kraju; ako bodo Nemci videli, da jim vračamo tam, kjer smo sami močni, hudo s hudim, bodo postali ponižni in bodo začeli piskati na drugo piščalko. Brez boja ni zmage, če odnehamo, bomo vedno hlapi. Nemci škiljov Nemčijo, so veliki prijatelji prusovske vladarske hiše. Mi se pa s tem, da se bojujemo za slovenstvo, za naše pravice, borimo tudi za habsburško vladarsko hišo. (Živio cesar! Živela Avstrija!) — Pride še plačilni dan tudi za naše nasprotnike. In ta plačilni dan je bližje kot si ga sami mislijo. Sklenimo še trdnejše naše vrste: vsi složni v eni misli! Ne udamo se, ne prodamo se, naših dedov zemlja ostane naša, dokler jo svobodno solnce obseva in ogreva!

Viharno vsklikanje, ploskanje in „Živio!“-klici so spremljali krasen govor, kateri je napravil na vse zelo globok utis.

Mnogo davkov!

Državni in deželni poslanec ter deželni odborinik dr. Verstovšek je v svojem govoru, ki je bil tudi večkrat prekinjen s pritrdjevanjem in ploskanjem, razpravljal, kako se našemu ljudstvu vedno nalagajo nova bremena, novi davki od vlade, ki nas hoče poznati samo tedaj, kadar plačujemo krvni in denarni davek. Na račun naših davkoplačevalcev se delajo ogromni dolгови, se podpira šole v Albaniji, a za podporo našemu bednemu kmetu in delavcu vlada nima navadno denarja. To kar se dogaja v državi, se dogaja tudi v deželah. Na Štajerskem bi Nemci, ki so imeli doslej skoro neomejeno oblast deželne uprave v rokah, radi nakladali Slovincem le vedno večje davke, a dati nam niso hoteli skoro nič. Uprli smo se in smo tudi zmagali. Krivice ne smemo trpeti! Upreli se moramo proti krivicam povsod, kjer se nam gode, z vso silo, in zmagali bomo. Če se bomo dobro borili, razrušile se bodo meje, ki ločijo nas Slovence in so nas na mnogo kosov razcepile, a slovenski narod bo ostal kot zmagovalec poveč kot stoletnem boju (Živio!). Prišel bo čas, ko bomo sami gospodarji na naših lastnih tleh. Dal Bog, da bi ta srečna zvezda skoro zasiljala na našem jugu. (Dolgotrajno ploskanje.)

Drugi govori.

K besedi se je oglasil državni in deželni poslanec dr. Korošec. Govornik je pozival navzoče na navdušeno narodno delo. Dosedaj smo se borili doma

z našimi domačimi nasprotnimi strankami. Te stranke so sedaj v razsulu, njih pristaši beže na vse strani. V naših srcih ni maščevanja, ni maščevalnega srda, ni kamna v naših rokah za bežeče, ampak kot rodni bratje jih vabimo v našo stranko. Mlada stranka smo. Kakor smo mladi, tako smo tudi močni in silni. Mi nočemo pojemati, ampak rasti. Poprej smo vas vžigali za boje proti liberalcem, danes pa vas prosimo: pojdite ven in pridobite naši zmagujoči stranki nove pristaše. Ne vabimo jih zato, da bi jih rabili, ampak mi rabimo močnejšo armado za naše narodne boje, za velike boje, ki jih bomo bojevali v bližnji bodočnosti. Vsi vemo, da se nekaj pripravlja. Da ne boste pošiljali svojih poslancev ne v Rim ne v Berlin, ampak na avstrijski Dunaj in da bo naš narod vedno pod vladarji habsburške cesarske hiše, na to se mora naš narod kot en moč skupno pripravljati. Mi smo vajeni zmag. Kakor smo bili odločni v boju z domačimi strankami, tako smo odločni in neizprosni tudi v narodnem boju. Ponesimo torej narodno zastavo na naše okope v boj proti okrutnemu narodnemu sovražniku. Ko smo se borili v Gradcu za pravice štajerskih Slovencev, ste edino vi kmečki in delavski možje stali za nami, a mnogi drugi so metali kamenje na nas. Danes pa stojijo pred vami vaši deželni poslanci kot zmagovalci. Hvala vam za vašo podporo. Naše geslo za bodoče boje pa je: Osvoboditev S. Štajerja izpod nemškutanskega jeroštva.

Govor našega voditelja je napravil velik in globok utis na navzoče; pritrdjevanje skoro ni hotelo pomehati.

Državni in deželni poslanec dr. Benkovič je v kratkem in jedrnatem govoru povdarjal: Za uspešne boje z drznimi nasprotniki je treba zanesti med ljudstvo več poguma, več korajžje. Napram našim nasprotnikom smo vse preveč potrpežljivi in ponižni. Odslej naj bo naše potrpežljivosti konec! Skupno nastopajmo! Prednamci so nekđaj na spodnještajerskih, s krvjo naših pradedov poskropljenih poljanah, navdušeno prepevali: Le vkup, le vkup, uboga gmajna! Če bomo nastopali korajžno, pogumno in s samozvestjo v srcu, bodo nasprotniki izginili z naše zemlje. (Gromoviti Živio!)

Resolucija:

Občni zbor S. K. Z. poziva svoje pristaše, da povsod z vso žilavostjo in pogumom delajo za narodno in gospodarsko osamosvojitve slovenskega ljudstva na Štajerskem. Obenem izražajo navzoči zborovalci svojo ljubezen koroškim slovenskim bratom ter pozivajo Slovence po vseh drugih kropovinah, da pomagajo koroškim Slovincem v njih hudem narodnem boju.

K besedi se je še oglasil g. Anton Turnšek, trgovec iz Rečice, ki je izrazil našim poslancem imenom celega zbora iskreno zahvalo za boje, ki jih vodijo za svoje volilce in za pravice slovenskega naroda. (Živio poslanci! Živela Kmečka Zveza!)

Volitve odbora ni bilo, ker se ista vrši po društvenih pravilih vsako tretje leto.

Predsednik Terglav je nato končal veličastno zborovanje, celi zbor pa je zaklical cesarju in prestolonasledniku trikratni „Živio!“

Predno pa smo se začeli razhajati, je zadoneka iz stotin navdušenih slovenskih grl krasna himna „Hej Slovani!“

Zadovoljnih in veselih obrazov smo se razšli. V naših srcih pa se je s tem dnevom vžgal zopet nov ogenj svetega navdušenja za boj za našo narodno pravdo. Bog, ki čuvaš nad našim narodom, pa daj, da se bodo izrečene želje obistinile!